

төвүүдтэй хамтран ажиллах өргөн боломж нээгдэж, улмаар Түүх, археологийн хүрээлэн дэлхийн монгол судлалын төв болж хөгжих чиг хандлага нэгэнтээ тогтоод байна.

Профессор С.Чулууны эрдэм шинжилгээний үйл хэрэг, ажил хөдөлмөр, бүтээл туурвилыг Монгол улсын төр засаг өндрөөр үнэлж, “Хөдөлмөрийн хүндэт медаль” (2011), “Алтан гадас одон” (2016), “Шинжлэх ухааны тэргүүний ажилтан” цол тэмдэг (2011), Чингүнжавын одон (2010)-оор шагнажээ. Түүнчлэн 2009, 2011 оны “Шилдэг залуу эрдэмтэн”, МУИС-

ийн шилдэг судлаач багш (2010), Жек Уотэрвордын оны шилдэг бүтээлийн шагнал (2012), БСШУСЯ-ны шилдэг бүтээлийн шагнал (2014, 2015)-аар шагнагдсан төдийгүй ОХУ-ын ШУА-ийн дорно дахин судлаачдад олгодог дээд шагнал “И.Я.Крачковскийн алтан медаль” (2014), БНХАУ-ын Багшийн Их сургуулийн хүндэт доктор (2014), Япон улсын Элчин сайдын хүндэт өргөмжлөл (2015)-ийг хүртсэн эрдэмтэн юм.

Доктор, профессор Г.Мягмарсамбуу

ЗҮҮН АЗИЙН ОЛОН УЛСЫН БАГА ХУРАЛ УЛААНБААТАР ХОТНОО ЧУУЛНА

2018 оны 6 дугаар сарын 29-нөөс 7 дугаар сарын 2-ны өдрүүдэд Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотноо Зүүн Азийн Слав-Еврази судлалын олон улсын IX бага хурал анх удаа зохион байгуулна. Энэхүү бага хурлыг Төв, Зүүн Европ Судлалын Монголын Холбоо, ШУА-ийн Олон улсын харилцааны хүрээлэнтэй хамтран зохион байгуулахаар ажиллаж байна.

Зүүн Азийн бүсийн бага хурал нь 2007 оноос International Council for Central and Eastern Europe Studies (ICCEES) холбооны хүрээнд зохион байгуулж эхэлсэн бөгөөд бага хуралд БНСУ, Япон, БНХАУ, Энэтхэг, Монгол, Казахстан зэрэг Азийн орны Слав-Еврази судлаачид тогтмол оролцдог уламжлалтай болсон билээ. Энэ нь Ази тивийн төлөөлөгчдөөр хязгаарлагдахгүй, ICCEES холбооны удирдах зөвлөлийн гишүүд, Баруун Европ, АНУ, Канад, Австрали зэрэг өндөр хөгжилтэй орны энэ чиглэлийн судлаач эрдэмтэд, их дээд сургуулийн багш, профессорууд оролцдог чухал арга хэмжээ юм. Иймд эрдэмтэн судлаачид судалгааны үр дүн, шинэ мэдээ, мэдээлэл, туршлага, байр сууриа солилцдог чухал индэр болж төлөвшсөн билээ.

ICCEES нь 1974 онд байгуулагдсан, Төв, Зүүн Европын орны судлалаар мэргэшсэн дэлхийн 50 гаруй орны эрдэмтэн судлаачдыг сайн дурын үндсэн дээр өөрийн эгнээндээ нэгтгэсэн олон улсын ТББ юм. ICCEES холбоо 5 жил тутам их хурал зохион байгуулдаг бөгөөд сүүлийн IX их хурал 2015 онд Японы Макухарид хотод, X их хурал 2020 онд Канадын Монреаль хотод зохион байгуулахаар төлөвлөн ажиллаж байна. Их хурлын завсраар бүсийн, тухайлбал Зүүн Азийн олон улсын бага хурлыг зохион байгуулж байна. Төв Зүүн Европ судлалын Монголын Холбоо нь 2012 онд Орос, Европ судлалын эрдэмтэн судлаач, их дээд сургуулийн багш, профессор нарын санаачлагаар анх байгуулагдсан бөгөөд 2013 онд ICCEES холбооны гишүүн болж, 2013 оноос Зүүн Азийн Слав-Еврази судлалын олон улсын бага хуралд оролцож эхэлсэн юм.

2018 оны 6 дугаар сард Сөүл хотноо болсон Азийн орнуудын Төв, Зүүн Европ судлалын холбоодын удирдлагуудын дээд хэмжээний уулзалтаас Зүүн Азийн Слав-Еврази судлалын олон улсын IX бага хурлыг 2018 оны 6 дугаар сарын

29-нөөс 7 дугаар сарын 2-ны өдрүүдэд Монгол Улсын нийслэл Улаанбаатар хотноо зохион байгуулах шийдвэр гаргасан билээ. Улаанбаатар хотод болох Зүүн Азийн бага хурлын сэдвийг “Даяаршил ба өнөөгийн Еврази: түүх, хандлага, өөрчлөлтийн сорилт” хэмээн тодорхойлсон ба эдүгээ цагийн Евразийн хамтын ажиллагаа, харилцаа холбооны уг сурвалж нь Монголын өвөг дээдэс эрт дээр цагт Хүннү гүрэн, хожим XIII-XIV зууны Монголын эзэнт гүрний үед тавигдсаныг тэмдэглэж, орчин үеийн даяаршлын үйл явцад монголчууд өөрсдийн хувь нэмэр оруулсаныг онцлон тэмдэглэхийг эрмэлзсэн болно. Зүүн Азийн Слав-Еврази судлалын IX бага хуралд хэлэлцүүлэх илтгэл болон салбар хуралдааны сэдвийн санал авах зарыг 2017 оны 12 дугаар сарын 21-ний өдөр Төв, Зүүн Европ судлалын Азийн холбоодын удирдлага, ICCEES холбооны удирдах зөвлөлийн гишүүдэд цахим хаягаар илгээж, ICCEES холбооны цахим хуудсанд байршуулж, дэлхийн олон орны эрдэмтэн судлаачдад мэдээллийг хүргэсэн болно. Зүүн Азийн олон улсын бага хуралд одоогийн байдлаар Япон, БНСУ, БНХАУ, ОХУ, Казахстан, Киргизстан, Украин, Молдав, ХБНГУ, Польш, Финлянд, Швед, Бельги, Их Британи, Умард Ирландын Нэгдсэн Вант Улс, АНУ, Монгол зэрэг

16 орны 110 гаруй төлөөлөгч эрдэмтэд оролцохоор бүртгүүлээд байна.

Зүүн Азийн Слав-Еврази судлалын олон улсын IX бага хурлыг Улаанбаатар хотноо зохион байгуулснаар Монгол Улсыг дэлхийн олон орны эрдэмтэн судлаачдад сурталчлах, эрдэмтэд Монгол орны тухай бодит мэдээлэл, ойлголт олж авахад чухал ач холбогдолтой үйл явдал болно хэмээн үзэж байна. Түүнчлэн Монголын Орос ба Европ судлал, түүний дотор Слав-Еврази судлалын өнөөгийн байдал, монголын эрдэмтдийн судалгааны үр дүнтэй танилцах боломжийг олгох бөгөөд монголын талын оролцогчдод эх орондоо болох олон улсын эрдэм шинжилгээний хуралд биечлэн оролцох боломжийг олгож байна. Гадаадын эрдэмтэн судлаачид монголын түүх, соёл, ард түмний аж байдал, зан заншилтай танилцахад зохих үүрэг гүйцэтгэнэ хэмээн үзэж байна. Иймд зохион байгуулах хорооны зүгээс бага хурлын төлөөлөгчдөд зориулан Монголын соёл, нүүдэлчдийн зан байдлыг харуулсан аялал жуулчлалын арга хэмжээг бага хурлын хөтөлбөрт оруулж, оролцогчдын саналыг харгалзан зохион байгуулахаар ажиллаж байна.

Төв, Зүүн Европ судлалын Монголын холбооны ерөнхийлөгч, доктор, профессор Д.Алтай

ЭРДЭМТЭД 12 АЙМГИЙН ГАЗАР ХӨДЛӨЛТИЙН БИЧИЛ МУЖЛАЛЫН ЗУРАГ ЗОХИОХ АЖЛЫГ ГҮЙЦЭТГЭВ

Газар хөдлөлтийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх нэг арга нь газар хөдлөлтөд тэсвэртэй барилга байгууламж барих явдал юм. Үүний тулд болзошгүй хүчтэй газар хөдлөлтөөс ирэх параметруудийг тодорхойлон, газар хөдлөлтийн мужлалын зураг зохиож, барилгын норм дүрэмд хэрэглэдэг билээ. Хот суурин газрууд нь ихэвчлэн гол мөрний ай сав дагуу үржил шимт газрыг даган сэвсгэр хурдас бүхий

газар байрладаг байна. Иймэрхүү сэвсгэр хурдас бүхий газарт сейсмик долгионы өсгөлт болох үзэгдэл элбэг байдаг бөгөөд энэхүү үзэгдэл нь тухайн орчны инженер геологийн нөхцөл, сэвсгэр хурдасны зузаан, түүгээр тархах сейсмик долгионы хурд зэргээс хамаардаг. Энэхүү орчны геологийн нөхцөлөөс хамааруулан хийсэн мужлалыг газар хөдлөлтийн бичил мужлалын зураг гэнэ. Жишээ нь 1989 онд Мехико хотод